

Beretning for Økologisektionen 2019 v. Hans Erik Jørgensen og Kirsten Lund Jensen

Så er det tid til beretning.
Kirsten Lund Jensen og jeg vil tage jer med på en rundtur
til et udvalg af de mange emner,
vi er optaget af i Økologisektionens bestyrelse.

Men inden jeg går i gang, vil jeg gerne have lov til at introducere jer til
min gamle Lærer Mogensen.

Lærer Mogensen

Lærer Mogensen var af den gamle skole.
Man rejste sig op, når han kom ind.
Han havde en fortid på landet, og elskede at berette om kløver og sneglebælg.
Af ham lærte vi bl.a. procentregning og brøker.
Der var ingen slinger i valsen hos Lærer Mogensen.
Alt skulle være i orden, ellers var det ikke så sjovt.

Jeg har taget Lærer Mogensen med i dag.
For ham kan vi godt bruge til at holde lidt øje med os.
Der vil nok være flere gange, hvor vi lige kan trække ham frem af skabet og sige:
"Det var ikke gået med Lærer Mogensen".

Vejret

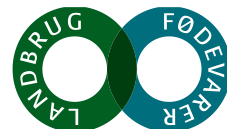
Jeg håber I har kunne komme tørskoet frem.
For der har godt nok været meget regn på det sidste.
150 til 200 mm på en måned.
Måske vi i fremtiden skal overveje at ændre vores målesystem fra mm til cm.
Helt tydeligt er det i hvert fald, at der sker noget med vejret.

Vilje til at ville

I modsætning til 2018 må vi sige,
at vi generelt har haft en god vækstsæson
med fine udbytter i mange afgrøder.
Det har dog givet nogle slukørede kilo-priser,
men når vi regner mængde gange pris ud, ser det ganske fornuftigt ud.

Inden for mælkeproduktionen ser økonomien stabil og god ud, mens det inden for
økologisk gris og fjerkræ bestemt ikke er noget at skrive hjem om.

Her er vi flere, som ikke får indfriet vores økonomiske forventninger.
Det skaber frustration hos mange. Det forstår jeg godt.
Men det er vigtigt, at vi holder ud og finder viljen til at ville frem.
For jeg er helt sikker på, at der er lys og bedre tider
ude på den anden side af den prismæssige lavkonjunktur,
som dele af erhvervet befinder sig i lige nu.
For økologi er en vigtig del af fremtidens fødevarerproduktion.
Vi leverer nemlig på en lang række af de parametre,
som de globale udfordringer kræver.
Vi økologer er optaget af at levere på klima, på bæredygtighed og på biodiversitet.
Store temaer i fremtidens fødevarerproduktion.

Og samtidig peger pilen i afsætningskurverne for økologiske fødevarer – både på hjemmemarkedet og eksportmarkederne kun én vej, og det er opad. Så giv ikke op. Jeg er overbevist om, at det kun er bump på vejen.

Med regeringens målsætning om en fordobling af det økologiske areal, det økologiske forbrug og den økologiske eksport frem mod 2030 går vi ind i et nyt årti, hvor vi hele vejen rundt skal sætte turbo på den økologiske udvikling
I marken og på markedet.

Der er masser af ting, vi skal arbejde med, udvikle på og blive bedre til.

Stabile, høje udbytter

Det er vigtigt, at vi arbejder for at få stabile og høje udbytter.

Hos SEGES ØKOLOGI INNOVATION arbejder vi på at knække koden til højere udbytter i den økologiske produktion. Her ser vi bl.a. på, hvordan man etablerer efterafgrøder, så næringsstofferne stilles til rådighed netop, når den næste afgrøde har brug for det. Det giver både bedre miljø og højere udbytter.

Vi regner også på de vigtigste faktorer for et godt udbytte.

Det giver ny viden at styre efter.

”125 år”

Både for vores økonomi og vores klima skal de økologiske udbytter op. Jeg er sikker på, at vi har fat i den lange ende, hvis vi bruger de mange forskellige håndtag, vi kan trække i:

Masser af grønne marker, mange forskellige afgrøder, der kan ”snakke sammen”, fokus på sund og frugtbar jord, kulstofbinding, biogas, måske pløjefri dyrkning, skovlandbrug, insektvolde, ukrudsstrategier, flere alternative næringsstoffer, startgødning og meget mere.

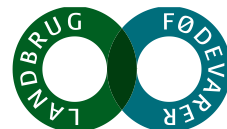
Jeg håber sådan, at jeg bliver 125 år, for der er så meget vi skal have til at spille sammen, Hvor kunne det være fedt om mange år at læne sig tilbage og tænke... Vi gjorde det sgu☺.

Vi lavede væsentlig højere udbytter, vi skabte biodiversitet og et klimaneutralt landbrug, hvor husdyr samarbejder med mark og natur. Vi gjorde det☺.

Men lige nu er vi på vej...

Klima - flere løsninger

Der er brug for, at vi tænker nyt, tænker i helheder og finder grønne løsninger på de store globale udfordringer, vi står overfor. Og det uanset om vi dyrker økologisk eller konventionelt.

Fødevarereproduktionens klimaaftryk skal ned, og landbruget skal leve op til Paris-aftalen.

Udtagning af lavbundslande er ét af mange virkemidler.

Fedt at Landbrug & Fødevarer og Danmarks Naturfredningsforening er gået sammen om at få landbruget i en grønnere retning.

Jeg er også rigtig glad for at se, hvordan vi rykker med værktøjer, der kan hjælpe os med at formindske vores klimaaftryk. SEGES har i samarbejde med Økologisk Landsforening lavet værktøjet "Klimalandmand". Et værktøj, der med objektive data kan give os et billede af bedriftens klimapåvirkning samt komme med bud på, hvordan vi kan gøre det bedre. Vi regner med, at vi har et brugbart klimaberegningsprogram for kvæg og planteavl klar i 2020. Det bliver en del af RISE, men kan også bruges separat.

Med værktøjet kan vi beregne konsekvenserne, ikke kun på selve handlingen, men også på følgevirkningerne for klimaet. Det er vigtigt for økologien, at alle virkemidler for reduktion af klimagasser tages med og kommer landbruget til gode.

Det vil sige både de direkte påvirkninger, som for eksempel når vi køber importeret foder fra udlandet, forbedret kulstofbinding i jorden ved brug af kløvergræs, grøn energi, men også de indirekte påvirkninger, som er forbundet med køb af materialer og hjælpestoffer, samt bortskaffelse af affald. I beregningsværktøjet "Klimalandmand" er der det hele. Det er ikke kun økologiske bedrifter, der kan anvende værktøjet. Alle typer af landbrug kan anvende det. Og hvor ville det være godt, hvis alle brugte samme beregningsmetoder. Det ville give os selv og omverdenen et mindre forvirrende billede af produktionens klimaaftryk.

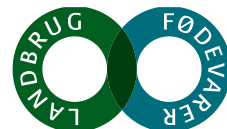
Klimadebatten i medierne

Og når nu vi er ved det med klimaaftryk, så bliver jeg så træt af den debat, der kører i medierne for tiden, hvor produktionsformerne bliver kørt op imod hinanden.

Jeg bliver træt, når landbrugsavisen, som jo er vores allesammens avis, glemmer, at ca. 60% af det økologiske areal er kløvergræs, og at mange økologiske afgrøder som for eksempel proteinafgrøder, havre og grøntsager kan levere næsten lige så høje udbytter.

Når det bliver fortalt, at der for eksempel på én hektar hvede er et bedre klimaregnskab i den konventionelle driftsform end i den økologiske. Forudsat man lige husker at plante en skov.

Og jeg bliver så træt, når dem, der skal illustrere det, har det lidt svært ved procentregning.

Den var ikke gået hos Lærer Mogensen.

At løfte i flok

Klimaudfordringer handler ikke om at pege fingre ad hinanden, men om at løfte i flok.

Uanset driftsform

Det handler om viden og vilje.

Om sammen at sætte mål og indsatser for at reducere vores påvirkning af klimaet.

Jeg er stolt af Landbrug & Fødevarers vision om et klimaneutralt landbrug i 2050.

Det er ambitiøse, men vigtige mål.

Bæredygtighed

Men klima er jo kun ét element i hele bæredygtighedsdagsordenen.

Derfor skal vi også huske at se på de 8 andre FN Verdensmål, som økologien også bidrager til.

Vi skal bl.a. også se på økologiens bidrag til biodiversitet, dyrevelfærd, liv på landet.

Det er også vigtige parametre at levere på.

Og så må vi ikke i farten glemme den økonomiske bæredygtighed.

På SEGES arbejder vi videre med udvikling af bæredygtig økologisk produktion hele vejen rundt og undersøger om RISE - ud over at være et strategisk redskab, der forbedrer bæredygtighed på bedriften, også kan bruges markedsæssigt.

Jeg tror, at det fremover vil blive et must at producere dokumenterbart bæredygtigt i alle erhverv,

også i landbruget. Det handler om "en licence to produce".

Det er fedt, at flere landbrugsskoler er begyndt at arbejde med RISE, ligesom virksomheder er begyndt at stille krav til deres leverandører om at arbejde med værktøjet.

Klima- og naturkrav i økologien på vej

I Økologisektionen synes vi ikke, at økologireglerne leverer tilstrækkeligt på natur og klima.

Derfor har vi sammen med Økologisk Landsforening i flere år arbejdet på at få klima- og naturtiltag i de danske økologiregler. Forslag som kom med i den tidligere regerings Vækstplan for dansk økologi fra 2018.

Nu er ved at lægge sidste hånd på arbejdet sammen med Landbrugsstyrelsen og forventer, at kravene kommer til at gælde fra 2021.

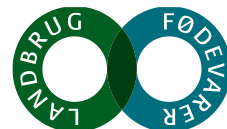
Det er vigtigt for os, at de nye krav leverer forbedringer og adfærdsændringer, hvor det er nødvendigt.

Og det er vigtigt,

at der også er en grad af frihed i forhold til, hvordan tiltagene bedst laves på den enkelte bedrift.

Fra land til by, og retur igen.

En anden vigtig brik i det store bæredygtighedspuslespil er recirkulering og den cirkulære økonomi.

Dagligt leverer vi tonsvis af næringsstoffer til byerne med alle vores produkter. Dem vi skal huske at bestille en returbillet til.

Alle skal vide, at der ikke må gå noget til spilde.

Cirka halvdelen af landets kommuner er nu i gang med kildesortering og resten vil komme med, når det fra 2023 bliver obligatorisk for kommunerne at indsamle madaffaldet.

Så vi er på vej. Vi skal bare have det til at fungere ordentligt.

På SEGES har vi gang i nogle ret store markforsøg, hvor de har brugt afgasset husholdningsaffald i ren-bestand og i blanding med gylle. Det viser sig, at det sagtens kan bruges til gødning, og at det endda virker ret så godt.

Så der er et stort potentiale her, og det vil kunne hjælpe de økologiske planteavlere - især på Sjælland, hvor der bare mangler næringsstoffer helt vildt. Især hvis der kommer flere biogasanlæg.

Biogas

Og det gør der.

Der er heldigvis kommet rigtig meget fart på udbygningen af biogas de seneste 4-5 år.

Og det vil fortsætte i højt gear de næste par år. Men så vil det gå i stå som følge af energiforliget fra 2018. Det er rigtig uheldigt. Især fordi der er områder af landet, hvor vi endnu ikke har fået etableret biogasanlæg.

Men lige nu er der én udfordring, vi skal have løst: Ejerne af biogasanlæggene honorerer ikke ordentligt, hvad en husdyrproducent skal have for sin gødning. Det skal vi finde en løsning på!

Udfasning

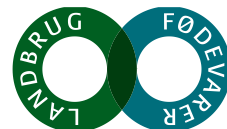
Det er vigtigt, at vi for alvor får et gennembrud med flere recirkulerede næringsstoffer, nu hvor næste skridt i udfasning af ikke-økologisk husdyrgødning og halm er på trapperne.

Sammen med Økologisk Landsforening har vi udarbejdet en god model, så vi kan tage de første skridt.

Modellen indebærer bl.a., at der skal være styr på de økologiske sædskifter, hvis der skal importeres ikke-økologisk gødning til bedriften og der skal som udgangspunkt være 25% kvælstoffikserende afgrøder i sædskiftet. Vi forventer, at det kan træde i kraft fra gødningsåret 2021/22.

Strø-halm

Samtidig med gødningen arbejder vi også på udfasning af konventionel strøhalm.

Det er bare utrolig vigtigt, at vi kommer videre ad den vej i forhold til økologiens troværdighed hos forbrugerne og vores egen udvikling.

Om at gå forrest

Heldigvis er vi mange, som gerne vil gå forrest, forsøge os med nye måder at gøre tingene på, uanset om det handler om jord, dyr, planter eller afsætning.

Det er med til at udvikle, skabe inspiration til mange andre og drive vores sektor fremad.

Økologiske Feltdage på dansk grund i 2022

Ude omkring er der voldsom meget energi omkring økologien. Mange landboforeninger eller sammenslutninger laver deres egne demonstrationer og temadage. Det er så flot.

Men der er behov for, at vi i nogen grad slår pjalterne sammen og laver vores egen Øko-Feltdage som med demonstration, forsøg og udvikling i den grad kan sætte Danmark på landkortet, som den fagligt dygtigste øko-nation i verden.

Det projekt sætter vi nu i søen sammen med Økologisk Landsforening og lokale kræfter. Det kan I glæde jer til.

Flytter forskning noget?

For en landmand kan ordet forskning godt lyde lidt langhåret og som noget, der er lidt langt væk. Men:

Hvis vi vil være verdensmestre i økologisk produktion, så skal der forskning til.

@Kirsten, kan du sige noget om, hvordan det står til på forskningsfronten?

Forskning og udvikling

Ja, og det er godt nyt.

I 2019 er det for alvor lykkedes os at få sat en ny og stærk kurs for økologiforskningen. Ikke alene har vi med Jakob Sehested fået en dygtig leder for vores økologiske forskningscenter ICROFS.

Det er også lykkedes at få hævet bevillingerne til området.

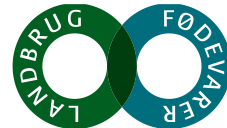
Hvor der var afsat 25 mio. kr. i 2018, 30 mio. kr. i 2019, er der lagt på op til en bevilling på 38 mio. kr. i 2020.

Det er dejligt at se, at Landbrug & Fødevarers vedholdende politiske indsats nu bærer frugt.

Og der er nok at bruge pengene til.

ICROFS har lige udarbejdet en ny strategi for økologiforskningen med seks fokusområder:

- Cirkulær bioøkonomi
- Klima og miljø
- Biodiversitet
- Sundhed og velfærd

- Fremtidens økologiske forbruger
- Økologien som levevej

Økologisektionen har som medlemmer af ICROFS bestyrelse bidraget aktivt til den nye strategi.

Vi er meget tilfredse med resultatet, som afspejler de vigtige bæredygtighedspektiver,

vi står overfor i samfundet, men samtidig har fokus på, at man skal kunne leve af økologien, hvis det hele skal hænge sammen.

I kan finde den nede på Icrofs stand.

CAP 2022-2027

Noget andet vi er meget optagede af, er modellen for EU's landbrugspolitik efter 2022.

I Landbrug & Fødevarer har vi fokus på, at landbrugspolitikken fortsat skal have fokus på konkurrenceevne og lige vilkår landene imellem.

Men vi er også indstillet på, at landbrugspolitikken skal bruges til at fremme den grønne omstilling – herunder indsatser rettet mod klima og biodiversitet.

Det stemmer godt overens med den tilgang, vi har i Økologisektionen, hvor vi med økologiske arealtilskud bliver kompenseret for ikke at bruge pesticider og for et lavere kvælstofforbrug.

I dag ligger ordningen i landdistriktsprogrammet under søjle II.

Det medfører, at tilsagnene – og dermed både forpligtelser og garanti for udbetaling - er 5-årige.

I den nye CAP er der åbnet mulighed for, at man også kan lave grønne tilskudsordninger – de såkaldte Eco schemes under søjle I. Her kan dog kun laves et-årige ordninger.

Og tilskudssatsen kan derfor ændre sig fra år til år - alt afhængig af søgninger til ordningen.

I Økologisektionen arbejder vi i første omgang for at fastholde en specifik tilskudsordning rettet mod økologi under søjle II. Men derudover vil vi selvfølgelig arbejde for, at økologer også kan indgå i fx klimarettede Eco-schemes under søjle I.

Økologisk arealtilskud

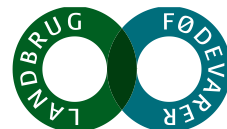
Desværre volder det økologiske arealtilskud igen i år rigtig mange problemer.

Landbrugsstyrelsen har rullet et nyt system ud, hvor økologitilsagnet først skal søges efter enkeltbetalingen, nemlig fra begyndelsen af juni måned.

Ansøgningsfristen var oprindeligt midt i august, men her sidst i oktober er der fortsat mere end 1.000 sager, hvor der endnu ikke er adgang til ansøgningssystemet pga. tekniske problemer.

Udover at jeg kan frygte, at disse forsinkelser kommer til at påvirke jeres udbetalinger, så har det store konsekvenser for økologien, at systemet ikke virker, som det skal.

Vores konsulenter har siden begyndelsen af juni

skullet sidde standby for at lave tilsagnsansøgninger.
Øvrige økologiske rådgivningsopgaver, ferier mv. må hele tiden flyttes rundt og tilpasses.
Denne uvished og bøvlede arbejdsgange samt øget risiko for fejl giver dårligt arbejdsmiljø.

Det er ikke OK – hverken set i forhold til det menneskelige perspektiv eller set i forhold til de ekstraomkostninger, det påfører vores landbrugscentre og i sidste ende jer landmænd.

I Økologisektionen har vi rejst sagen både overfor fødevareministeren og direktionen i Landbrugsstyrelsen. I den forbindelse har vi også påtalt behovet for at få producentskifterne gjort fuldt elektroniske.
Det skal ikke være IT-udfordringer, der på denne måde begrænser økologien!

Der ville Hans Eriks gamle skolelærer vist også være blevet en anelse utålmodig over.

@Hans Erik: Nej, DEN VAR IKKE GÅET MED LÆRER MOGENSEN.

Seges

Når vi taler faglig udvikling og forsøg, så har vi jo vores eget meget værdifulde innovationscenter SEGES.

Jo mere jeg får med dem at gøre, jo mere stolt og værdifuldt, kan jeg se, det er. Sammen med forskere og praktikere arbejder de på at finde løsninger på vores udfordringer og få dem bragt i spil, så vi også i fremtiden har en konkurrencedygtig, bæredygtig, økologisk landbrugssektor.

Innovationsbidrag

For innovation er nøglen til vækst. Men innovation koster også penge.

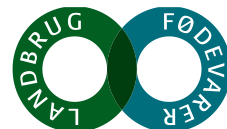
Som jeg nævnte i min beretning sidste år, er vi derfor i gang med at udvikle en model for, hvordan vi kan få skrabt nogle flere penge sammen til innovation indenfor økologien. Som sektor kan vi få del i rigtig mange udviklingspenge, hvis vi selv kommer med en lille smule.

I runde tal er det sådan, at hvis vi selv kommer med én krone, kan vi få 10 kr. fra en fond til at lave udvikling for.

Derfor er vi ved at udarbejde en model for, hvordan vi i fællesskab kan samle "1-kroner" ind – og på den måde få del i flere midler til faglig udvikling indenfor økologien.

Detaljerne er ikke helt på plads endnu, Men vi arbejder med et forslag om et frivilligt, fagligt innovationsbidrag, hvor man giver et ekstra bidrag svarende til 10 pct. af dét, man ellers betaler til det politiske arbejde i Landbrug & Fødevarer.

Det vil i realiteten sige nogle få hundrede kroner, som til gengæld kan sikre, at vi kan få del i de mange forsknings- og udviklingspenge, der kan søges - både nationalt og internationalt.

Innovationsbidraget er som sagt frivilligt.
Dog bliver modellen sådan, at man selv skal melde fra,
hvis man ikke ønsker at betale.

I vil få mere at vide om det hele i begyndelsen af det nye år,
og innovationsbidraget forventes at blive opkrævet fra sommeren 2020.

Jeg håber, at rigtig mange af jer vil have lyst til at støtte
vores faglige fællesskab ved at betale innovationsbidraget,
sådan at vi kan komme ud over stepperne med den faglige udvikling inden for alle
driftsgrene og få endnu mere turbo på løsninger til gavn for alle økologer.

Flere økologer

Og dem bliver der heldigvis flere og flere af.
Vi forventer, at inden året er omme,
så er vi godt 4000 økologiske landmænd, der tilsammen dyrker godt 300.000 ha.

Det giver masser af nye muligheder ude på landet.

Jeg håber, at vi kommer til at se en renæssance af andelsbevægelsen ude lokalt,
hvor nye fælles samarbejds- og samhandelsinitiativer popper op –
for eksempel med græsproteinanlæg,
og hvor et eventuelt overskud lander i landmandens lommer.

Jeg håber, at mange nye unge kan se sig selv
og mulighederne i den økologiske produktionsform.

Landbrug & Fødevarer sætter sidst på året en stor rekrutteringskampagne i søen
for at tiltrække unge til fødevarerhvervet.
Samtidig arbejder vi også på at skabe
et tættere og mere forpligtende samarbejde mellem
landbrugsskolerne og de enkelte sektorer
for at sikre størst mulig faglighed i undervisningen.

Forbrugerne

Og så er der de kære forbrugere.

Vi skal gerne kunne honorere forbrugernes krav -
uanset om de bor i Tommerup, Tokyo eller Tyskland.

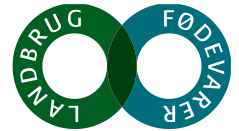
Der er stor forskel på dem, men ét er sikkert.
Forbrugerne vil i fremtiden stille større og større krav til deres fødevarer,
som skal være produceret klimavenligt og bæredygtigt.

@Men Kirsten, hvordan står det egentligt til med at få vores varer solgt?

Markedet

Jamen, det går rigtig godt med afsætningen af økologiske fødevarer.

I alt blev der solgt økologiske fødevarer for knap 16 mia. kr. i Danmark i 2018.
Den økologiske markedsandel er nu oppe på 11,5 pct.,
og det er den klart højeste i Verden.

I 2018 steg salget til detail- og onlinehandel med 14 pct.
Og efter de signaler, vi får fra detailhandlen,
så stiger salget også i år - med ca. 10-12 pct.

Også når vi spiser ude kommer der mere og mere økologi.
Til hoteller, kantiner, restauranter og institutioner steg salget sidste år med 15 pct.

Vi har i Landbrug & Fødevarer stort fokus på at gøde jorden
for at øge salget af økologiske fødevarer.
Vi arbejder bl.a. med at øge vidensniveauet om økologi
hos fremtidens madprofessionelle på deres uddannelsesinstitutioner.

Igen i år har vi igen kørt projektet "Greb til Gaffel",
hvor kokkeelever og landbrugselever bytter hverdag i en uge
og får indsigt i hinandens verdener.

[filmklip]

Vi har bl.a. også haft fokus på økologi i takeaway, hvor vi sammen med Tivoli
kørte en fem-dages økologi-festival for madprofessionelle, børn og forbrugere.

Ude i verden bliver der også taget rigtig godt imod dansk økologi.
Vi forventer, at økologi-eksporten i 2019 stiger med 12-14 pct.

Sammen med danske virksomheder er vi ude i verden på messer.
Senest har vi lige været på verdens største fødevarermesse Anuga i Köln.

I takt med, at vores produktion af økologisk mælk og grisekød er steget meget
i de seneste år, er det dog også vigtigt,
at vi får nogle af vores økologiske fødevarer væk fra EU-markederne
og ud til fjernmarkeder i Asien og Mellemøsten.

Derfor arrangerer Landbrug & Fødevarer også hvert år
fælles økologistand på Biofach messen i Shanghai i Kina.

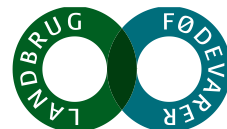
Ligesom vi nu på 7. år arbejder sammen med Fødevareministeriet
og Udenrigsministeriet om at lette markedsadgangen til det kinesiske marked.

Hvis alt går vel, håber vi, at der falder en aftale på plads sidst på året,
så det fremover bliver administrativt lettere at eksportere økologi til Kina.

Der er i udlandet stor interesse for dansk økologi
og vores økologiske produktionsmetoder– ligesom der er stor interesse for,
hvordan vores økologiske kontrolsystem fungerer.

Vi har også lavet fortællingen "The Organic Way – the Danish Model",
der beskriver økologiens styrkepositioner og som på ambassader,
messer og møder med vores kunder i den store verden
er med til at brande dansk økologi

Alt i alt har vi rigtig mange initiativer i gang,
som skal understøtte afsætningen af de økologiske varer.

Og det er fuldstændig afgørende, at vi fortsat arbejder på denne front.

Selvom det generelt set går godt med afsætningen, vil en voksende sektor være følsom overfor ubalancer på markedet, og der kan hurtigt opstå udfordringer med at få solgt alle de nye varer, der bliver produceret.

Og med de nye fordoblingsmål for økologien bliver denne udfordring helt sikkert ikke mindre. Ligesom det heller ikke kom til at gå upåagtet hen over økologien, at forbrugerne er i gang med at ændre deres indkøbsvaner.

Øget fokus på klima og bæredygtighed betyder, at mange skærer ned på kødet. Til gengæld ser vi en tendens til, at de er villige til at gå efter lidt dyrere kød, og det kan komme dansk økologi til gode på lang sigt.

Men det er også vigtigt, at danske økologer rykker frem i bussen, når det drejer sig om at blive leverandør af råvarerne til de mange nye, plantebaserede fødevarer, som forbrugerne i stigende grad går efter.

[Hans Erik]

Prisudvikling

Det er ikke kun i Danmark, vi producerer mere økologi. Det gør de også i bl.a. Tyskland, Frankrig, Østrig og Sverige.

Det giver hård konkurrence, som desværre giver lavere priser end forventet på flere områder.

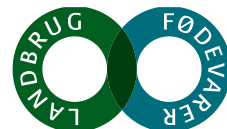
Det er ikke tilfredsstillende, at der inden for økologisk planteavl er produkter, der bliver afregnet til næsten konventionel pris. For gris er afregningsprisen 1-2 kr. under produktionsprisen, og der er ikke umiddelbart udsigt til, at priserne stiger. Inden for fjerkræ er enkelte producenter endda blevet sagt op.

Heldigvis betyder den gode høst lavere foderpriser, men for de berørte driftsgrene er det ikke godt.

Nu er jeg ikke virksomhedsmand, men jeg vil alligevel tillade mig at komme med et par opfordringer - både til vores afsætningsselskaber og os landmænd.

Til afsætningsselskaberne vil jeg sige:
Fokuser på flere og gerne også på små markeder, både her hjemme og ude omkring.
At satse alt eller det meste på kun få markeder er for risikofyldt.

I fremtiden ville det være godt, hvis man blev bedre til at beregne, hvor mange økologiske producenter, man tager ind. Jeg ved godt, at det er et komplekst regnestykke i et frit marked og med to års omlægningstid. Men en bedre balance i udbud og efterspørgsel ville ikke gøre noget.

Til os landmand vil jeg sige næsten det samme.
Vi skal have flere ben at stå på, flere forskellige afgrøder,
et vågent øje på øget effektivitet og produktivitet
samt styr på vores afsætning i form af kontrakter og koncepter.

Vi skal alle være mere robuste.

Større diversitet – et forbrugervalg.

Det er vigtigt, at mangfoldighed ikke bliver en by i Rusland
– uanset om vi taler sorter, racer eller produkter.

Vi skal have større diversitet i vores produktsortiment,
som modsvarer forskellige forbrugerpræferencer.

Inden for mælk er der nogle rigtige gode eksempler.

Thise har næsten lige lanceret mælken Adlibitum,
som kommer fra landmænd, hvor kalvene går ved køer de første 3 måneder.
Det siger sig selv, at et sådant produkt er dyrere at producere.
Derfor koster det mere, og forbrugerne bliver opfordret til at tage et aktivt valg.

Arla i Sverige har også næsten lige lanceret Klimaneutral mælk,
og Naturmælk har opsat mælkeautomater i København.
Også her bliver forbrugerne opfordret til at tage et valg.

Det bør vi gøre meget mere af.

Farvel til et-dyrs-politikken

Hos nogle forædlingsselskaber gør man nu en stor indsats for at frembringe
flere egnede sorter og arter til økologisk produktion. Stor ros til dem.

Lidt mere ensidigt ser det ud indenfor husdyrproduktionen.
Der bliver arbejdet med det i det små,
og nogle forsøger sig med større robusthed og andre egenskaber.

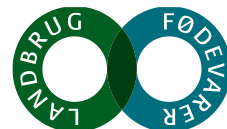
Men en gris er nu stadigvæk hvid, og de store smagsforskelle skal man lede længe efter.

Tænk, hvis man i Frankrig kun producerede rødvin af en druetype. Det ville være lidt trist.

Derfor synes jeg, at vi skal væk fra "et-dyrs-politikken"
Vi skal have større diversitet og forskellighed.
For smagsoplevelsens skyld, for vores faglige udfordrings skyld
og fordi jeg mener, det er vejen frem.

Historien om Ferrari

I sommers var vi i Italien. Her besøgte vi Ferrari museet i Modena.
Og indrømmet... Det er ikke min hobby at se på små flade biler,
Men det endte med at blive en af de gode dage
- med en god historie i rygsækken.
Historien om Enzo Ferrari, en passioneret herre,
der i 1929 bare lige ville lave en enkel bil.
Det gik ret godt, og så han kunne da også lige lave en til,
og sådan begyndte det hele.

I dag er det en virksomhed med stor omsætning, et kæmpe overskud, og hvis man skal have lov til at købe en jubilæumsmodel, skal man eje en Ferrari i forvejen.

Hvad skal der til for at komme i sådan en situation?

Det kunne være sjovt at finde ud af og så bevæge dansk økologi i den retning.

EU's økologiregler

Et område, som vi stadigvæk bruger mange kræfter på, er EU's økologiregler. Vores lobby-muligheder blev styrket, da Landbrug & Fødevarers viceformand Lone Andersen blev valgt som formand for Copa og Cogecas økologiarbejdsgruppe.

Formandsposten betyder bl.a. en lettere direkte adgang til Kommissionen, som vi drøfter de kommende produktionsregler med.

Der har været en del at tage fat på i forhold til de kommende fjerkræregler, der på mange områder har set ud til at kunne blive alvorligt udfordrende for særligt de danske økologiske fjerkræproducenter.

Aflivning på mark:

I sommer kom Landbrugsstyrelsen med en meddelelse om at man ikke længere må aflive dyr på marken i henhold til EU's hygiejneforordning.

Landbrug & Fødevarer er gået ind i sagen. Fødevestyrelsen arbejder på at imødekomme vores ønske og konkret arbejdes der på en pragmatisk model, hvor aflivning og afblødning af dyr på marken fortsat kan finde sted.

Udfasning af antibiotika

For at værne om de økologiske fødevarers troværdighed og leve op til forbrugernes forventninger til de økologiske produktionsmetoder arbejder vi på at udfase brugen af antibiotika på økologiske kvægbedrifter.

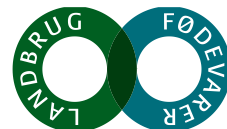
Vi har taget initiativ til, at man ifølge Brancheanbefalinger fra 1. juni i år ikke længere må bruge humankritiske antibiotika på kvægbedrifterne, og vi arbejder også på at udfase bredspektrede antibiotika i økologiske kvægbedrifter.

Nye regler for udegående dyr om vinteren

Og så er der nye retningslinjer for udegående kvæg om vinteren. Vi har indtil nu haft for mange sager, hvor både landmænd og kontrollører var usikre på, hvornår kreaturer, der går ude om vinteren, burde have et læskur.

Det har vi gennem længere tid drøftet med Fødevestyrelsen, og vi er glade for, at de på den baggrund har tilpasset deres retningslinjer.

Vi kommer til at følge udviklingen nøje i vinter, og vi vil meget gerne høre om jeres erfaringer, hvis I får kontrol af jeres udegående dyr her i den kommende vinter.

Økologikontrol undersøgelse

I det hele taget vil vi gerne høre jeres oplevelse af økologikontrollen. Derfor har vi for et par uger siden udsendt et spørgeskema, hvor vi spørger til, hvordan I oplever kontrolbesøgene. Vi har indtil nu fået mere end 400 svar ind.

Helt overordnet er der heldigvis god tilfredshed med økologikontrollen. Men der er også nogle af jer, der er frustrerede.

Med undersøgelsen kan vi give Landbrugsstyrelsen indsigt i, hvad der især kan virke frustrerende for landmænd, ligesom vi som sektor måske også skal arbejde for at få en bedre fælles forståelse af, hvad vi skal forvente os af kontrollen.

Vi vender tilbage med mere om undersøgelsen bl.a. i næste nummer af Økologi – Inspiration til Jordbruget.

Det er for øvrigt et rigtig godt blad. I jeres mapper ligger et papir på, hvordan man let kan få det i sin postkasse.

Om at flytte sig

Som bestyrelse har vi en fornem opgave i at forholde os til de emner, vi får ind fra jer af, tage stilling til dem, og helst gøre det lettere at være økologisk landmand.

Samtidig skal vi hele tiden have forbrugerne i tankerne. Det er vigtigt, at vi værner om økologiens troværdighed, og udvikler os i en mere økologisk, bæredygtig og klimamæssig gerning.

Det kan godt nogle gange opleves, som det giver os landmænd nogle praktiske udfordringer, der kan føles begrænsende eller bøvlede i hverdagen.

Derfor tilstræber vi at ændre regler og udvikle økologien i et passende tempo, så alle kan være med, samtidig med at forbrugerne kan se, at der sker noget.

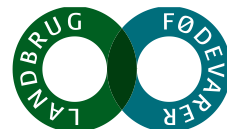
En rigtig stor tak til alle jer, der ringer og fortæller, hvad I synes og tænker. Det er fedt.

Holdarbejde

Som på et håndboldhold er det vigtigt, at vi er gode til at spille sammen. Ved os er spillet og taktikken lagt an på, at vi fællesskab kan vi en masse, men hver for sig ikke ret meget.

Derfor er det vigtigt for vores hold i bestyrelsen, at vi spiller sammen tit, og jævnlige kommer ud til turneringer. Og vi har et hold, der dækker bredt fra wing, angreb, forsvar osv.

For at få holdet til at spille godt, og være klædt rigtigt på

har vi et supert apparat i et kanonsekretariat på Axelborg, og en udviklingsafdeling, der sparker R.. på SEGES.

Derudover har vi alle de lokale foreninger og rådgivningsselskaber og hele butikken i Landbrug & Fødevarer.

Jeg har aldrig oplevet et sted med så stort engagement og arbejdsomhed, og hvor det største problem er at få medarbejderne til at holde fri, når de har ferie. Man bliver såå stolt af at være en del af hele Landbrug & Fødevarer butikken.

Jeg vil rigtig gerne sige tak for godt samarbejde til alle vi samarbejder med. Og særligt tak til Økologisk Landsforening, Ministeriet og Landbrugs- og Fødevarestyrelsen for et godt og konstruktivt samarbejde om rigtig mange nørdede detaljer, som dog har stor betydning for økologiens udvikling og for hele sektoren.

Afrunding

Der bliver en spændende fremtid, vi går i møde.

En rejse mod en klimaneutral fødevarerproduktion.

Og med økologi som ét af virkemidlerne til en grøn og bæredygtig fremtid for Danmark.

Jeg er så stolt over alt dét, vi kan indenfor økologien. Jeg er overvist om, at fremtidens forbrugere vil være meget oplyste og stille store krav til måden, deres fødevarer er produceret på.

De vil stille krav om bæredygtighed, klima, dyrevelfærd, biodiversitet og social ansvarlighed.

Alle de parametre vi er optaget af at levere på.

Med ny teknologi, ny viden og nye måder at gøre tingene på, er jeg overbevist om, at vi vil tage store tigerspring og få løst de udfordringer, vi står med i dag.

Vi ved, hvad vi er gode til i dag, mens det kan være sværere at forudsige, hvad vi kan blive gode til i fremtiden.

Men hvis vi tillægger os Pippi Langstrømpes tilgang til livet

“Det har jeg aldrig prøvet før, så det klarer jeg helt sikkert”-

så er jeg sikker på, at vi kører derudaf mod et klimaneutralt økologisk landbrug.

Tak for ordet.